

Nytt i bokhandeln.

I dagarne hafva utkommit följande till redaktionen insända arbeten:

Från P. A. Norstedt & söners förlag: *Tidskrift för folkundervisningen*. Under medverkan af folkskoleinspektörer och lärare vid folkskollärareseminarierna m. fl. utgifven af Chr. L. Anjou och Carl Kastman. 2:dra årgången, 1:sta häftet. Pris: 60 öre.

Predikningar från åren 1879 och 1881 af Pontus Vikner. Pris: 2 kr. 25 öre.

Läsning för folket. Utgifven af Sällskapet för nyttiga kunskapers spridande. Ny följd. 15:de bandet, 1:sta häftet. Pris: 30 öre.

National-ekonomiska berättelser. Af Millicent Garrett Fawcett. Med författarens tillstånd översatt af F. Carlson. Pris: 75 öre.

Ungdomsvännern. Vald läsning för ungdom. I. Religiösa betraktelser. 5 häften à 25 öre. — II. Små berättelser. 5 häften à 25 öre. — Med detta arbete hafva förläggarna velat öka vår på god läsning för barn och ungdom ej så synnerligen rikt utrustade literatur. Innehållet i nu utkomna häften, af hvilka hvarje utgör ett helt för sig, är hemtadt från det såsom godt allmänt erkända verket »Läsning för folket».

Den heliga skrift i beriktigad översättning och med nödiga förklaringar af H. M. Melin. Godtköpsupplaga efter författarens död utgifven af professor C. Varholm. Sthlm, F. & G. Beijers förlag. 3:dje och 8:de häftena à 75 öre.

Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar. Sthlm, Hj. Linnströms förlag. 53:dje och 54:de häftena à 50 öre. — Innehålla Johan III:s samt början af Sigismunds historia.

Nordisk revy. Under detta namn utgifver docenten Adolf Noreen i Upsala under medverkan af ett större antal universitetslärare m. fl. en »tidning för vetenskaplig kritik och universitetsangelägenheter», hvilken utkommer under det akademiska läsåret 1883—1884 två gånger i månaden till ett pris af 3 kr. 75 öre pr årgång.

Hemvännen. April 1883. — *Djurvännen*. Dito. — *Sveriges ungdom*. Tidskrift för skola och hem. N:r 3. April 1883. — *Pedagogisk tidskrift*. 4:de häftet 1883. — *Bokhandelsverlden*. N:r 5 1883. — *Svensk Bittidning*. April 1883.

(Insändt.)

Om granskningen af läroböcker i aritmetik.

Underrättelsen om tillsättandet af en komité för granskning af befintliga läroböcker i aritmetik var glädjande, emedan åtgärden pekade på en benägenhet att taga egna affärer om hand, som plägar utmärka den snart uppnådda myndighetsåldern. Då utan tvifvel det arbete, som utgått från denna komité, kommer att utöfva ett rätt stort inflytande på blifvande räkneböcker, torde det kunna lända till nytta om ett meningsutbyte om det samma komme till stånd. Särskildt förefinnes deri en svag punkt, hvilken åtminstone kunde behöfva ett försvar.

Att resultatet af räkneundervisningen så väl som af hvarje annan undervisning är beroende på den klarhet i uppfattningen, som barnet genom åskådning har satts i tillfälle att vinna, — att det bästa åskådningsmaterialet här vid lag är valda konkreta exempel, — och att sålunda sådana exempel böra gå före de abstrakta och förekomma i riklig mängd är visserligen sant. Men å andra sidan är vid räkning åskådningsmålet icke blott klarhet i uppfattningen af sjelfva exemplet innehåll, så att barnet förstår, genom hvilket räknesätt svaret skall fås; det måste äfven kunna begripa sjelfva detta räknesätt och med färdighet och säkerhet utföra det.

Den klagan, som, just å ställen der skolorna stå jemförelsevis högt, förspotts öfver ett mindre tillfredsställande resultat i räkning, och den osäkerhet i de enkla räkneoperationernas utförande, som gör sig märkbar på skolans högre stadium, hafva båda utan tvifvel sin orsak deri, att på det lägre stadiet spilles för mycken tid på åskådliggörande, till förfång för den mekaniska öfningen. Den tid, som åtgår för att för nioåringen klargöra ett konkret exempel som han två år senare af sig sjelf genast skulle fattat, kan i det närmaste betecknas som förspild. I alla händelser skulle den, använd till förökandet af hans mekaniska öfning, lemnat bättre behållning.

Allt hvad mekanisk färdighet heter vinnest lättast i de tidiga år, då barnet mest fäster sig vid de yttre formerna, och ju mer tanken sysselsätter sig med dessa formers inre sammanhang och betydelse, ju långsammare går det med den mekaniska användningen deraf.

Om detta är sant, så är det också sant, att ett för alla de räkneböcker, jag känner, genomgående fel är otillräckligheten af abstrakta exempel i första kursen. Jag undantager icke ens Ljunghs räknebok, hos hvilken komitén funnit öfverflöd på sådana. Och för sanningen af mitt påstående talar den omständigheten, att i lärokurserna i allmänhet anslagits två hela år i den egentliga folkskolan för inlärandet af de fyra räknesätten i hela tal. Denna tid visar sig också ingalunda vara för lång, äfven om på schemat förekommer sex timmars räkning i veckan. Och ändock måste lejonparten af denna tid användas på obenämnda exempel, för såvidt grunden skall blifva säkert lagd och det slutliga resultatet någorlunda godt.

Deraf torde framgå att för önskvärd färdighet och säkerhet i de fyra enkla räkneoperationerna erfordras en stor mängd exempel, många fler än våra nu brukliga räkneböcker innehålla.

Af annan mening har emellertid granskningskomitén varit, så att den till och med funnit böcker, mot hvilka rikhaltigheten af obenämnda exempel anmärkts såsom fel. Att så skett torde antingen kunna bero derpå, att komitén utgjordes af män, som tjenstgöra i Stockholms stad, eller deraf att den mening, som gjort sig mest gällande, tillhört män, som arbeta i högre klasser, och som i fråga om det

lägre stadiet endast är teoretiskt förvärfvad. I senare fallet kan jag af erfarenhet förmoda, att de icke skola gifva rätt åt dessa anmärkningar, emedan många teoretiskt förvärfvade åsikter endast kunna rubbas af erfarenheten. I förra fallet tror jag deremot förr, att de skulle kunna öfvertygas.

Der läraren, såsom ju fallet är i våra större städer, endast har att göra med en klass, kan läroboken utan så stor svårighet vid mekanisk räkning ersättas af svarta taflan, likväl blott delvis och med uppoffring af en dyrbar tid. Äfven i en sådan klass råder nämligen en så betydlig skilnad i uppfattningsförmåga särskildt med afseende på räkning, att det är ganska svårt att hålla alla till samman, och ett tillräckligt åskådliggörande inför hela klassen skulle bli både för tröttsamt (i synnerhet för de bättre utrustade) och för tidsödande.

Det är också fullt så pedagogiskt riktigt att låta äfven sjelfva operationens utförande bli föremål för barnens egna upptäckter under egenhändig räkning. Läraren kan dervid få tillfälle att egna sin personliga medverkan åt en och en i sender af de ohjelpigaste, utan att deraf de mera begäfvade behöfva vara sysslolösa.

I landsbygdens skolor är denna räknebokens brist väl känbarare. Der har läraren hvarken tid eller plats för uppskrifning af ett tillräckligt antal exempel för flere olika afdelningar. Deraf möter just vid räkning de största svårigheter med barnens sysselsättande. Det antal exempel, som för ett barn är tillräckligt för en timme, räcker för ett annat i samma afdelning blott en liten del af denna tid. Detta senare ropar då på mer sysselsättning. En rikhaltigare exempelsamling är dervid det enda räddningsmedlet. Jag och flere med mig hafva i det längsta hoppats på, att en sådan snart skulle komma till stånd, men nu har detta hopp genom komiténs åtgörande tillintetgjorts. Nils.

UTLANDET.

Arbetarne och skolpligten.

I vårt land genomföres förändringar på skolans område, t. o. m. ganska stora och betydelsefulla, på ett nästan omärkligt sätt. En förordning utfärdas af regeringen och dermed allt. Vi behöfva i detta hänseende endast påminna om den nyaste redaktionen af folkskolestadgan, hvarigenom minimiförordningarna ökas, hvaraf naturligen också följt skolålderns förlängning. Icke väckte denna omständighet någon egentlig uppmärksamhet annat än inom lärarnes egna kretsar. Flertalet skolråd inom vårt land torde härom ega en ganska ofullständig kännedom, och nära nog samtliga af våra tidningar, eljes så fortfärdiga, när det gäller en lokalnyhet, hafva härom intét haft att förtälja, utom det, att en ny stadga utkommit.

I utlandet är det ofta icke så. Der är skolans intresse, i vida högre grad än hos oss, ett *statsintresse*. Hvarje ändring, vare

sig rik kr ko ell för tor en: än

lec på be ick lag 12 ej lig ort de: att str öst till ny lag on gjc er: de

ett ego frå ny yn tal tid so: fo: ba fö: att so: tes sk Sa tio

ett fol me mä fyl ick inc

ni hä

ba arl ne

lag gei dei bei ketre arl lig